

ДО 70-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА ШИДЛОВСЬКОЇ ТАМАРИ ВАСИЛІВНИ

В цьому році виповнюється 70 років Шидловській Тамарі Василівні – завідувачій лабораторією професійних порушень голосу та слуху Інституту отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України, доктору медичних наук, професору, Заслуженому діячу науки та техніки України.

Тамара Василівна Шидловська – учениця проф. О.С. Коломійченка, одна з фундаторів інституту, відомий в Україні та за її межами вчений, автор біля 300 наукових праць, 5 монографій та 15 авторських свідоцтв на винахід.

Т.В. Шидловська народилася 6 листопада 1936 р. в с. Демидів, Святошинського р-ну Київської області.

В 1954 р. Тамара Василівна вступила до Київського медичного інституту. Вона мріяла бути хірургом і вже з 2-го курсу записалася в гурток знаменитого хірурга – професора Йосипа Григоровича Туровця та неодноразово виступала на студентських науково-практичних конференціях.

Після закінчення Київського медичного інституту ім. акад. О.О. Богомольця Т.В. Шидловська з 1960 р. працювала завідувачою Юськівською амбулаторією на Полтавщині, де на три села і два хутори Тамара – єдиний лікар. Хворих, які потребували хірургічного втручання, треба було перевозити до Сенчі за 15 кілометрів на „кареті швидкої допомоги” потужністю в одну конячу силу, яка звалася „Сокіл”. Маючи потяг до хірургії, Тамара Василівна просила дозволу асистувати на операціях, а згодом завідувач хірургічного відділення давав їй самій робити операції. Оцінивши здібності молодого медика, головний лікар Семен Федорович Омелянченко направив її на курси отоларингологів у Полтаву на 3 місяці. Тому в 1961 р. Т.В. Шидловська проходила курси спеціалізації по оториноларингології при Полтавській обласній лікарні. Лекції чергувалися з практикою. Одного разу – вона якраз закінчила видаляти мигдалики – відчула: хтось стоїть за спиною. Обернулась – професор О.С. Коломійченко. Великий такий, а підійшов нечутно, чи то вона була надто зосереджена, що не почула. Професор Тамару похвалив, а це багато важило.

Олексій Сидорович Коломійченко опікувався отоларингологічними курсами, часто приїздив у різні міста України з лекціями і сам проводив у Полтаві показові операції, демонстрував справді ювелірні втручання при отосклерозі, відновлюючи людям слух... О.С. Коломійченко сказав: "Цю дівчину я забираю в Київ". "А ми не віддамо", – заперечував начальник Облздороввідділу. Після закінчення курсів з травня 1961 р. Т.В. Шидловська працювала отоларингологом Сенчанської райлікарні Полтавської області. Хоч і не відразу, а в інститут до О.С. Коломійченка потрапила і працює в ньому вже понад 40 років – з травня 1962 р. Спочатку вона була клінічним ординатором (1962-1965 р.), закінчила аспірантуру (1965-1968 р.), потім працювала на посаді молодшого наукового співробітника (1968-1974 р.), старшого наукового співробітника (1974-1978 р.), а в 1978 р. створила і очолила лабораторію професійних порушень слуху. В 1999 р. до лабораторії приєднали групу фоніат-

рії, керівником якої є д.м.н. Т.А. Шидловська, і з того часу вона називається лабораторією професійних порушень голосу і слуху.

Взагалі Тамара Василівна вважає, що їй все життя щастило на вчителів, на зустрічі з видатними, талановитими людьми. В школі це був учитель математики А.І. Глущенко та В.С. Довженко (перша дружина знаменитого кінорежисера О.П. Довженка), в медичному інституті – професори: хірург Й.Г. Туровець, терапевт Є.І. Ліхтенштейн, в інституті отоларингології – професор О.С. Коломійченко, канд. мед. наук Б.Л. Французов, доцент Є.М. Харшак. До цих талановитих, життєво мудрих людей, Учителів, вона завжди зверталася подумки у складних професійних питаннях. В 1990 р. Т.В. Шидловська написала книгу про свого вчителя – О.С. Коломійченка.

В 1967 р. Тамара Василівна захистила кандидатську дисертацію на тему: “Дослідження співвідношень між даними тональної і мовної аудіометрії при кохлеарному невриті і отосклерозі з використанням ручних перфокарт”, а в 1978 р. – докторську дисертацію на тему: “Клініко-аудіологічні взаємозв'язки при різних захворюваннях периферичного відділу слухового аналізатора”. В 1998 р. вона удостоєна звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Колись Олексій Сидорович Коломійченко сказав Тамарі Василівні: “Нам конче потрібне удосконалення методів дослідження слухової системи” і запропонував проводити науководослідну роботу в цьому напрямку. Пам'ятаючи наказ свого Вчителя, Т.В. Шидловська в 1978 р. заснувала лабораторію професійних порушень слуху.

Багато наукових досліджень проф. Т.В. Шидловської присвячено питанням діагностики, лікування та профілактики сенсоневральних порушень слуху шумового, судинного і радіаційного генезу, а також екстрауральним порушенням, які виникають в центральній нервовій системі та судинах головного мозку при дії шуму або радіації. Ці напрямки наукових пошуків є пріоритетними в багатьох країнах світу, зважаючи на велику поширеність ураження слухового аналізатора та невіршеність низки питань

щодо патогенезу, лікування і профілактики таких захворювань. Тамара Василівна заснувала наукову школу в галузі вивчення проблеми сенсоневральної приглухуватості, звертаючи особливу увагу на важливість об'єктивного всебічного обстеження таких хворих та комплексного підходу до їх лікування з урахуванням отриманих даних електрофізіологічних досліджень. Результати наукових робіт Т.В. Шидловської широко відомі та впроваджені в Україні і за її межами. У створеній нею лабораторії також проходили обстеження та лікування космонавти СРСР.

Сьогодні Тамара Василівна Шидловська – фахівець з клінічної аудіології, визнаний не лише в Україні, а й за її межами, зокрема, саме вона розробила нові комплексні підходи до діагностики та лікування хворих з сенсоневральною приглухуватістю і успішно бореться з цією тяжкою недугою.

Багато зусиль доклала Тамара Василівна для того, щоб допомогти людям, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, а слуховий аналізатор, поряд з центральною нервовою системою, виявився дуже чутливим до руйнівної дії радіаційного опромінення. З перших днів Чорнобильської катастрофи і понині Т.В. Шидловська надає допомогу ліквідаторам наслідків аварії, а згодом і постраждалим внаслідок проживання на забруднених радіонуклідами територіях.

Проф. Т.В. Шидловська є членом Вченої Ради Інституту отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України, спеціалізованої Вченої Ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій з оториноларингології, Республіканської проблемної комісії за фахом «Оториноларингологія», редколегії “Журналу вушних, носових і горлових хвороб”. Т.В. Шидловська має почесне звання „Отличнику здравоохранения”, Заслужений діяч науки і техніки України.

Тамара Василівна – високопрофесійний фахівець. Особисті якості і методи керівництва Т.В. Шидловської сприяють професійному росту і творчій діяльності співробітників лабораторії.

Щастя, удачі і творчого довголіття, нових досягнень бажають їй:

*Колектив Лабораторії професійних порушень голосу і слуху,
Українське наукове товариство отоларингологів,
Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України,
Редколегія „Журналу вушних, носових і горлових хвороб”*